

Trafikförvaltningen
Teknikavdelningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2026-05-03

Ärende
TN 2026-0232

Handläggare
Jon Sundh
jon.sundh@regionstockholm.se

Trafiknämnden
2026-05-26

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Beslut om att inleda planeringsfasen avseende utbyte hissar och rulltrappor 2029

Förslag till beslut

Trafiknämnden beslutar att föreslå regionstyrelsen besluta följande.

- Inom ramen för 2026 års investeringsbudget och inriktningsnivåer för planåren 2027–2035 beslutas att inleda planeringsfasen avseende objekt Utbyte hissar och rulltrappor 2029 till en investeringsutgift om 2,2 miljoner kronor. Total budget för objektet uppgår till 280,4 miljoner kronor, varav 280,4 miljoner kronor avser investeringsutgift.

Förslag och motivering

Sammanfattning

Ärendet avser förslag till beslut om att inleda planeringsfasen för investeringsobjektet *Utbyte hissar och rulltrappor 2029*. Investeringsobjektet är till innehåll likartat med det sedan 2016 pågående investeringsobjektet för utbyte av hissar och rulltrappor, som kommer avslutas 2026. Kunskap och metodik från det pågående investeringsobjektet kommer nyttjas i det nya investeringsobjektet.

Bakgrund

Sedan 2016 har ett investeringsobjekt i form av utbytesprogram *Utbyte av hissar och rulltrappor (SL 2015-0980)* för hantering av planerade utbyten av hissar och rulltrappor i trafiksystemen pågått, vilket planeras färdigställas under 2026.

Parallellt med att det befintliga investeringsobjektet genomförts har förberedelser gjorts för fortsatta utbyten av hissar och rulltrappor inom ramen

för ett nytt efterföljande investeringsobjekt, med planerad genomförandefas under åren 2027-2029.

Överväganden och motivering

Då denna investering verksamhetsmässigt innebär en fortsättning av det utbyte av hissar och rulltrappor som görs inom ramen för det nu pågående investeringsobjektet kan kunskap och metodik återanvändas. För de genomförda och pågående utbytena av hissar och rulltrappor finns exempelvis systemkrav, roll- och ansvarsbeskrivningar, riskanalyser och riskbedömningar samt underlag för kalkyler och tidplaner. Av det skälet förslås att beslut kan fattas om att påbörja planeringsfas, då underlag motsvarande inriktningsfas redan finns framtagna.

I trafikförvaltningens förvaltningsplaner för hissar och rulltrappor, vilka beskriver åtgärdsbehov i befintlig anläggning, görs kontinuerliga bedömningar för att planera underhållsåtgärder och för att identifiera när ett utbyte kan behöva genomföras. Bedömningarna omfattar samtliga befintliga hissar och rulltrappor och utgår från teknisk status, kostnader för planerade underhållsåtgärder samt risken för oplanerade insatser vid återkommande eller större fel. När ett utbyte föreslås baseras det på en avvägning mellan kostnaderna för fortsatt underhåll och de merkostnader och risker som är förknippade med att inte ersätta anläggningen. Beslut om vilka rulltrappor som ska bytas ut hanteras under genomförandefasen utifrån det löpande behovet av planerade utbyten av hissar och rulltrappor i trafiksystemen.

Investeringskoncept

Investeringskonceptet är utbyte av hissar och rulltrappor i enlighet med behov i förvaltningsplanen. Det nya investeringsobjektet (Utbyte av hissar och rulltrappor 2029) omfattar hissar och rulltrappor för att fortsatt upprätthålla dess funktioner. Utbytet innebär inte någon förändring av funktion, utan görs för att bibehålla nivåer avseende tillgänglighet och systemens funktion vid utrymning.

Investeringsomfattning

Kalkyler och tidplaner i underlagen för detta beslut har utgått från aktuellt behov i förvaltningsplanerna och avser 24 rulltrappor och 10 hissar. Vilka anläggningar och stationer som omfattas kommer definieras i planeringsfasen

tillsammans med kalkylen så att detta sker med hänsyn till såväl effektiv entreprenadplanering som teknisk prioritering.

Investeringsens avgränsning

Investeringen avser ersättningsinvesteringar i befintlig anläggning och befintliga objekt som ingår i förvaltningsplan. Verksamhetsmässigt samordnas ersättningsinvesteringar i det här investeringsobjektet med underhållsåtgärder och motsvarande investeringar i andra investeringsobjekt.

Beräknade tidplaner

Planeringsfas	2026-2027
Genomförande	2027-2029
Upphandling planeras under 2027	

Hållbarhetsanalys

Ersättningsinvesteringar där befintliga hissar och rulltrappor byts ut innebär materialåtgång. Vid utbyte av hissar och rulltrappor uppstår indirekt påverkan på miljö genom ökade utsläpp av koldioxid då nytt stål används för att producera nya hissar och rulltrappor. Återbruk av hela eller delar av hissar och rulltrappor är inte möjlig och det saknas en andrahandsmarknad för vidareförsäljning. De hissar och rulltrappor som avvecklas återvinns i samband med skrotning och i den utsträckning som är möjlig på dagens marknad.

Hissar och rulltrappor är en viktig del i stationsmiljöerna. De utgör del av utrymningssystemet och de är avgörande för tillgänglighetsgarantin. Utbyte av hissar och rulltrappor är positivt för sociala hållbarhetsaspekter (tillgänglighet, barnperspektiv, säkerhet) då det minskar risken för stillastående hissar och rulltrappor.

Beskrivning av roller och ansvar

Interna intressenter inom trafikförvaltningen är främst förvaltare och kravställare inom sektion fastighet på teknikavdelningen. Till detta hör även trafikutövaren som ansvarar för drift av stationen

Trafikförvaltningen
Teknikavdelningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2026-05-03

Ärende
TN 2026-0232

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Risikanalyt

Risker och/eller konsekvenser med anledning av att beslutet fattas

Beslutet medför risker med konsekvenser för trafikförvaltningens förmåga att utföra sitt uppdrag eller nå sina övergripande mål såväl i den löpande driften som i investeringsverksamheten. Risker med följande konsekvenser har identifierats:

Risker med konsekvenser för leverans eller funktion och därmed kund- och resenärspåverkan

Ja ☐

Nej ☒

Risker med konsekvenser för regelefterlevnad och effektivitet

Ja ☐

Nej ☒

Risker med ekonomiska konsekvenser

Ja ☒

Nej ☐

Risker med säkerhetskonskvnsr

(trafiksäkerhet, informationssäkerhet, IT-säkerhet, säkerhetsskydd¹, fysisk säkerhet (verksamhetsskydd/security), brandsäkerhet eller civil beredskap²)

Ja ☐

Nej ☒

Risker med konsekvenser för miljö, liv och hälsa

Ja ☐

Nej ☒

Risker med sociala konsekvenser

Ja ☐

Nej ☒

¹ Dokumenteras i särskild ordning

² Dokumenteras i särskild ordning

Trafikförvaltningen
Teknikavdelningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2026-05-03

Ärende
TN 2026-0232

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Risker med konsekvenser för förvaltningens varumärke och förtroende

Ja ☐

Nej ☒

Beskrivning av riskerna samt bedömning av förmåga till hantering

Risker med ekonomiska konsekvenser

Riskbeskrivning

Riskerna med att fatta beslutet består främst av risken att beräknade kostnader eller tidplaner förändras. Detta kan ske till följd av omvärldsfaktorer som påverkar pris och leveranstider, samt om leverantörerna blir överbelastade av för stor mängd liknande projekt (utbyten av hissar och rulltrappor).

Riskbedömning

Detta är en medelhög risk.

Ökade kostnader till följd av förändrade priser eller tidplaner kan innebära att mängden hissar och rulltrappor som antagits i dessa underlag förändras.

Förmåga att hantera identifierade risker

Goda förutsättningar att hantera genom planering i nästa skede och genom samordning med andra pågående projekt omfattande hissar och rulltrappor.

Ekonomisk osäkerhet

Den ekonomiska osäkerheten har beräknats utifrån erfarenhet och utfall i investeringsobjektet SL 2015-0980 (Utbyte av hissar och rulltrappor) som genomfört ett flertal upphandlingar av hissar och rulltrappor. Den ekonomiska osäkerheten avser genomförandefasen och har bedömts till ca 5% motsvarande 12,9 miljoner kronor inklusive index. Denna osäkerhet avser främst konkurrenssituationen vid upphandling.

Avgränsning av ekonomiska risker som vi har under bevakning

Omvärldsrisker kan påverka upphandlingar. Detta avser t.ex.

- Tullar
- Handelsbegränsningar (nya krav, sanktioner)

Risker och/eller konsekvenser med anledning av att beslutet inte fattas**Riskbeskrivning**

Stationers funktionalitet: Om beslut inte fattas ökar risken att hissar och rulltrappor står still på grund av återkommande fel. Felavhjälpning riskerar dessutom ta längre tid då det är svårt att få fram reservdelar för äldre system.

Ekonomiska risker:

Ökade driftkostnader för hissar och rulltrappor, inklusive kostnader som uppstår vid oplanerade driftstopp. Förvaltningsplanen behöver revideras med innebörden att behov av antalet utbyten ökar.

Riskbedömning

Stationers funktionalitet: Utan åtgärder är denna risk mycket hög. Konsekvensen är svårt att kvantifiera då ledtider kan variera kraftigt. Konsekvenserna blir sämre tillgänglighet på stationer och minskat förtroende för stationernas funktion om rulltrappor återkommande drabbas av stillestånd eller blir stillastående under längre tid. Bristande tillgänglighet påverkar framförallt barn, äldre, resenärer med barnvagn och resenärer med nedsatt rörlighet. Rulltrappor utgör även del av utrymningsvägar och utrymning riskerar ta längre tid om rulltrappor inte går som de ska.

Ekonomiska risker:

Inte aktuellt.

Förmåga att hantera identifierade risker:

Ökade resurser krävs för att hantera både akut felavhjälpning och planerat underhåll. Detta leder i sin tur till högre kostnader samt längre avstängningstider.

Kvantifierade effektmål

Effektmålet för denna investering är att upprätthålla förmågan hos befintliga tillgångar, på den nivå som moderna system förväntas leverera. Detta innebär att ursprunglig förmåga minst ska återställas avseende:

- Startberedskap
- Ledtider vid felavhjälpning
- Underhållskostnader

Detta effektmål realiseras när de första nya hissar och rulltrappor bedöms tas i drift under 2028-2029.

Ekonomiskt beslutsunderlag

Erfarenheter och underlag från tidigare utbyten av hissar och rulltrappor har återanvänts för detta beslut.

Detta beslut avser inledandet av planeringsfas om 2,2 miljoner kronor.

Total utgift för projektet uppskattas till 280,4 miljoner kronor och finns budgeterad inom totala ramen för ospecificerade ersättningsinvesteringar inom fastighetsunderhåll i investeringsplanen 2026–2035. Eftersom paketeringen av dess åtgärder gör att total investeringsutgift överstiger 100 miljoner kronor kommer detta investeringsobjekt bli specificerat i och med detta investeringsbeslut. Objektets tidplan påverkar fördelning av medel mellan planåren i investeringsplanen. Detta föreslås inarbetas i slutlig investeringsplan 2027-2036.

Det totalekonomiska belopp som beslutet omfattar motsvarar ca 2 års utbyte av hissar och rulltrappor utifrån den leveranskapacitet som finns baserat på erfarenhet från investeringsobjektet SL 2015-0980 (Utbyte av hissar och rulltrappor). Utgiften för planeringsfasen är periodiserad över år 2026-2027.

Den totala osäkerheten avser entreprenadarbeten i genomförandefasen som uppgår till 12,9 miljoner kronor inklusive index har beräknats utifrån erfarenheten från osäkerheterna i de arbeten som genomförts inom det pågående investeringsobjektet SL 2015-0980 (Utbyte av hissar och rulltrappor).

Inga särskilda driftskostnader har identifierats under projektets genomförande.

Besparingar i löpande drift och underhåll har uppskattats till 122,8 miljoner kronor (inklusive index) under 10 år efter driftsättning. Detta motsvarar de planerade underhållsåtgärder som annars krävts för att upprätthålla funktionen för 24 rulltrappor och 10 hissar vilket är den ungefärliga mängd som ryms för utbyte inom detta beslut. Exakt antal anläggningar verifieras under planeringsfasen i samråd med förvaltningen. Eventuell revidering av antalet redovisas i tjänsteutlåtandet för genomförandet.

Trafikförvaltningen
Teknikavdelningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2026-05-03

Ärende
TN 2026-0232

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Avskrivningar och räntor bedöms över en 20 års period efter driftsättning uppgå till ca 357,5 miljoner kronor inklusive index, varav 273,4 miljoner kronor avser avskrivningar och ca 84,1 miljoner kronor avser räntekostnader. Kostnad för utrangering uppgår till 8 miljoner kronor.

Total ekonomisk kalkyl återfinns i bilaga 1.

Planeringsbeslutet är inte föremål för medfinansiering.

Påverkan förvaltning för utbyggd tunnelbana

Beslutet avser hissar och rulltrappor i den befintliga anläggningen i trafiksystemen. Beslutet bedöms därmed inte påverka förvaltning för utbyggd tunnelbana.

Beslutsunderlag

- Förvaltningschefens tjänsteutlåtande
- Ekonomibilaga med investeringskalkyl

Skickas till

-

Erik Norling
Förvaltningschef
Trafikförvaltningen

Jon Sundh
Avdelningschef
Teknikavdelningen